

ROMEO CAVALERIU, LUMINIȚA BEJENARU *Cercetări arheozoologice privind cultura Cucuteni, faza A*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2009, 256 p.

Lucrarea semnată de Romeo Cavaleriu și Luminița Bejenaru, realizează, după cum sugerează și titlul, o sinteză privitoare la evaluarea resurselor animale utilizate de către comunitățile fazei A a culturii Cucuteni, înscriindu-se astfel în sfera cercetărilor interdisciplinare, constituind un element indispensabil atât pentru crearea unei imagini complexe și coerente asupra comunităților preistorice, cât și pentru cristalizarea unei metodologii de investigație modernă, pe deplin capabilă să răspundă exigențelor actuale din domeniu.

Într-o primă parte (p. 9–63), autorii fac o prezentare generală a culturii Cucuteni, tratând geneza, periodizarea și cronologia acesteia, cadrul natural, organizarea socială, precum și viața economică și spirituală a comunităților cucuteniene. Capitolul I se încheie cu un istoric al cercetărilor arheozoologice privind faza A a culturii Cucuteni, fiind aduse astfel în discuție determinările efectuate asupra materialului faunistic provenit din așezările de la Cucuteni – *Cetățuie* (jud. Iași), Trușești – *Tuguieta* (jud. Botoșani), Târpești – *Râpa lui Bodai* (jud. Neamț), Drăgușeni – *Ostrov* (jud. Botoșani), Dumești – *Între Pâraie* (jud. Vaslui), Bălțați – *Dealul Mândra* (jud. Iași), Preutești – *Haltă* (jud. Suceava) și Poduri – *Dealul Ghindaru* (jud. Bacău).

Cel de al doilea capitol (p. 64–85) prezintă, la modul general, materialele care se pretează unei analize arheozoologice și factorii care influențează conservarea eșantioanelor, precum și metodele de studiu ale resturilor faunistice. Astfel, este adusă în discuție problematica recoltării materialului arheozoologic, pregătirea acestuia pentru analiză, dar și unele aspecte ce țin de identificarea anatomică și taxonomică a materialului, de particularitățile metrice ale oaselor animale, de estimarea vârstei, de determinarea sexului, de cuantificarea resturilor faunistice și analiza statistică a datelor.

Capitolele dedicate prezentării eșantioanelor arheozoologice studiate și utilizării resurselor animale în economia așezărilor culturii Cucuteni, faza A, constituie punctele centrale ale lucrării.

Astfel, după prezentarea generală a culturii Cucuteni și a rolului arheozoologiei în înțelegerea unor aspecte legate de economia acestei civilizații preistorice, atenția autorilor se îndreaptă către prezentarea eșantioanelor arheozoologice studiate personal (p. 86–122), fiind aduse în discuție rezultatele analizei materialului de la Hoisești – *La Pod* (jud. Iași), format dintr-un număr de 3475 resturi faunistice, Fetești – *La Schit* (jud. Suceava), format dintr-un număr de

240 resturi faunistice și Poduri – *Dealul Ghindaru* (jud. Bacău), format dintr-un număr de 8410 resturi faunistice.

După acest pas este tratată modalitatea de utilizare a resurselor animale în economia așezărilor culturii Cucuteni din faza A (p. 123–154). În formularea ideilor, autorii au în vedere un material ce însumează 21096 resturi, dintre care 12125 au fost analizate personal. Astfel, este prezentată problema culesului moluștelor, a vânătorii – însemnătatea acestei ocupații în viața comunităților cucuteniene, precum și răspândirea unor specii de mamifere sălbatice, a creșterii animalelor –, atenția fiind concentrată asupra importanței acestei ocupații și a speciilor domestice, precum și asupra strategiilor legate de exploatarea și selecția mamiferelor domestice în funcție de vârstă și sex. Nu în ultimul rând, autorii fac referire și la prelucrarea materiilor dure de origine animală, în acest caz, observațiile bazându-se pe analizele efectuate de autori asupra materialelor de la Hoisești, Fetești și Poduri.

Ultimul capitol al lucrării este dedicat prezentării morfometrice a unor specii identificate în eșantioanele supuse analizei de către autori, datele inedite fiind comparate cu cele preluate din literatura de specialitate (p. 155–186).

În concluziile lucrării (p. 187–190), pe baza eșantioanelor studiate și a datelor din literatura de specialitate, autorii prezintă, într-o manieră concisă, strategiile de exploatare a animalelor, modificările de ordin morfometric ale acestora, survenite ca urmare a condițiilor de creștere și/sau a unei selecții empirice și realizează o scurtă diagnoză ecologică a mediului înconjurător exploatat. Astfel, autorii efectuează inventarierea taxonomică, cuantificarea, caracterizarea osteometrică a speciilor identificate, reușind să evalueze resursele animale utilizate în economia așezărilor culturii Cucuteni din faza A, precum și să ofere informații privitoare la răspândirea geografică a unor specii de mamifere sălbatice, ca și date de paleomediu.

Lucrarea este completată de lista bibliografică (p. 192–207) și de șapte anexe (p. 208–256).

În concluzie, volumul de față înglobează o mare cantitate de informații extrem de utile cercetătorilor culturilor preistorice de pe teritoriul României, interesați de aprofundarea rolului pe care îl aveau animalele în viața comunităților umane neo-eneolitice, a strategiilor de exploatare aplicate, la cunoașterea dinamicii morfologiei și a răspândirii diferitelor specii de animale.

LOREDANA SOLCAN